

De buurt aan het woord

Workshop (diaconaal) buurtonderzoek – [Lennard Pors](#)

Waarom een buurtonderzoek?

1. Om te ontdekken wat zich *echt* afspeelt achter de voordeuren in de buurt
2. Om relevant te kunnen zijn (Hand. 2:45)
3. Om focus aan te brengen op de belangrijke nood
4. Om proactief diaconaal te zijn

Uitvoering van een buurtonderzoek

Stappenplan

1. Wat is er aan hulp nodig in onze plaats?
2. Welk hulpaanbod is er?
3. Wat is de kloof tussen hulpvraag en –aanbod?
4. Hoe komen we in contact met hulpbehoevenden?

Stap 1a

Bureauonderzoek om een kwantitatief beeld te krijgen van de buurt. Denk aan cijfers over inkomen, werkloosheid, huizenprijzen, scheidingen, afkomst, criminaliteit, sociale samenhang, leeftijdsverdeling, enzovoort.

Bronnen:

- Website plaatselijke gemeente
- CBS (Statline)
- SCP
- Funda
- Kranten
- Wijkwebsites
- Internetfora
- Aankondigingen van activiteiten
- Afstudeeronderzoeken (HBO-kennisbank)
- Zoekmachines
- Inloop- en opvanghuizen

Stap 1b en 2

Veldonderzoek om een kwalitatief beeld te krijgen van de buurt. Hierbij vormen de vragen van het stappenplan de rode draad, dat zijn de vragen waar antwoord op gevonden moet worden. Maak vragenlijsten voor twee verschillende doelgroepen:

- Buurtbewoners
- Sleutelfiguren:
  - o Wijkagent

- Leraren scholen
- Lang wonenden
- Welzijnswerkers
- Vrijwilligerscentrale
- Buurt- en straatwerkers
- Predikanten, voorgangers, pastoors
- Plaatselijke politici
- Jongerenraad/ouderenraad
- Pastoraal werkers (ziekenhuis, verzorgingstehuis)
- Winkeliers
- Bestuursleden van buurtverenigingen en bewonersorganisaties
- Huisartsen

Voorbeeldvragen buurtbewoners	Voorbeeldvragen sleutelfiguren
<ul style="list-style-type: none"> - Hoe lang woont u in deze buurt? - Wat vindt u van deze buurt? - Hoe is het om hier te wonen? - Hoe is de samenstelling van de buurt? - Hoe is het met de veiligheid in de buurt gesteld? - Hoe is uw contact met de mensen in de buurt? - Wat zou er beter kunnen in de buurt? - Wat wordt er in de buurt georganiseerd? - Hoe waardeert u het hulpaanbod in deze buurt/plaats? - Welke nood ziet u in de buurt? - Wat mist u aan zorg in deze plaats? - Wat vindt u van de voorzieningen in de buurt? - Wat mist u aan voorzieningen in de buurt? - Hoe ervaart u de rol van de kerk tot nu toe? - Hoe ziet u, in het ideale geval, de rol van de kerk in deze plaats? - Hoe zouden wij meer kunnen betekenen voor deze buurt? - Hoe zouden wij meer kunnen betekenen voor u? 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe ziet u deze buurt? - Hoe is de buurt opgebouwd? - Wat gaat goed? - Wat zijn knelpunten/uitdagingen? - Hoe wordt aan deze knelpunten gewerkt? - Welke knelpunten hebben prioriteit? - Wat ziet u als oplossingen? - Welke instanties zouden hierbij een rol kunnen spelen? - Wat maakt mensen gelukkig? - Wat geeft hen hoop? - Waar maken mensen zich zorgen om? - Wat maakt mensen boos? - Zijn er in het verleden dingen gebeurd die nog steeds hun doorwerking hebben? - Op welke manier verleent u zorg in deze buurt/plaats? - Wat mist in deze buurt/plaats nog aan hulpaanbod? - Hoe heeft u de rol van de kerk tot nu toe ervaren? - Hoe ziet u, in het ideale geval, de rol van de kerk in deze buurt/plaats? - Hoe zouden wij meer kunnen betekenen voor de buurt? - Welke personen zouden wij volgens u nog meer moeten spreken om een goed beeld van de buurt te krijgen?

Uitvoering veldonderzoek:

- Coördinatie en aansturing door diaconie
- Gemeente inschakelen voor interviews (kringen, groepen, wijken)
- Duidelijk doel: Onderzoeken hoe je de mensen in de buurt meer ten dienste kunt zijn

Stap 3

1. Categoriseren
2. Prioriteiten stellen:
  - Bepaal ernst van de nood
  - Bepaal de reikwijdte van de nood (hoeveel mensen)

3. Vul huidig hulpaanbod in (inclusief effectiviteit)
4. Analyse: welke gaven, vaardigheden of middelen heeft onze kerk om de gaten in te vullen?

Resultaat: topprioriteit(en) voor de kerk

Stap 4

1. Visualiseer je prioriteiten/doelgroepen:
  - a. Wie zijn deze mensen?
  - b. Waar zijn deze mensen?
  - c. Welke hulp hebben ze nodig?
  - d. Wat vinden ze belangrijk?
  - e. Waar hopen ze op?
  - f. Hoe kijken ze tegen de wereld aan?
  - g. Hoe worden ze geholpen en door wie?
2. Communiceer:
  - a. Deel je bevindingen met de gemeente (bv. rapport, presentatie)
  - b. Deel je visualisaties met de gemeente (bv. posters, profielen)
  - c. Bid voor je doelgroepen
  - d. Bid om verlangen, ideeën en energie om hulp te gaan bieden

Voorbeeldmatrices

Hieronder volgen twee mogelijk indelingen van nood. Er zijn verschillende andere indelingen mogelijk. Belangrijk is dat het gat tussen hulpvraag en –aanbod zichtbaar wordt. Daarom is het aan te bevelen verschillende matrices naast elkaar te gebruiken.

Categorie	Ernst	Reikwijdte	Hulpaanbod	Gaven in de kerk
Armen: - daklozen - verslaafden - Gehandicapten - Migranten - Werklozen				
Ouderen				
Eén-ouder-gezinnen: - Weduwen - Gescheiden - Ongehuwde moeders				
Achtergestelde kinderen: - Verwaarloosden				

<ul style="list-style-type: none"> - Lichamelijk gehandicapt - Geestelijk gehandicapt - Van school gestuurden 				
Gehandicapten: <ul style="list-style-type: none"> - Blinden - Doven/slechthorenden - Anders: 				
Gevangenen: <ul style="list-style-type: none"> - Huidige gevangenen - Voormalige gevangenen 				
Zieken: <ul style="list-style-type: none"> - Chronisch - Terminaal 				
Slachtoffers van rampen				
Buitenlanders: <ul style="list-style-type: none"> - Vluchtelingen - Nieuwe immigranten - Internationale studenten 				

Nood	Ernst	Reikwijdte	Hulpaanbod	Gaven in de kerk
Spiritueel/moreel: <ul style="list-style-type: none"> - Opvoeding - Vergeving - Doel in het leven 				
Sociaal: <ul style="list-style-type: none"> - Eenzaamheid - Huwelijksproblematiek - Seksuele problematiek - Scheiding - Gezinsspanningen - Kindermishandeling - Onderdrukking 				
Emotioneel: <ul style="list-style-type: none"> - Depressie - Suïcide 				

<ul style="list-style-type: none"> - Wraak - Stress en angst - Ouderdomsproblemen 				
<p>Cognitief:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analfabetisme - Sociale vaardigheden - Huishoudvaardigheden - Juridische bijstand 				
<p>Fysiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eten en drinken - Onderdak - Kleding - Gezondheidszorg - Veiligheid 				

Gebruikte bronnen:

- Ministries of Mercy – Tim Keller
- Kerk voor de buurt – René van Loon